

Talousskatseaus

Suhdanteet 16.3.2017

Lähteet: OECD, Conference Board, EK, ETLA, Euroopan komissio, ISM, OMX, Suomen Pankki, Tilastokeskus, Työ- ja elinkeinoministeriö, Tullihallitus, Valtiovarainministeriö ja eQ Varainhoito Oy

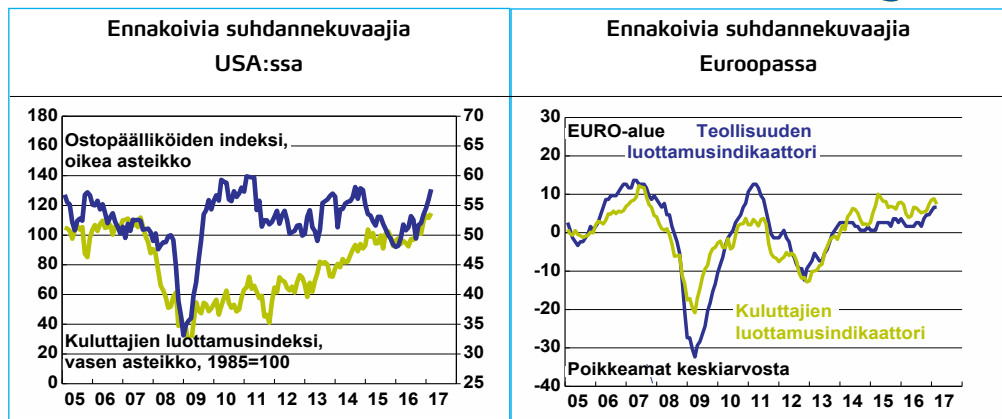
● **EU:n teollisuuden ja kuluttajien luottamusindikaattorit vahvistuivat helmikuussa. Euroopan kasvu jatkuu melko laajapohjaisena. Vaikeuksissa olleista Etelä-Euroopan maista Espanja elpyy, mutta Italian pankkien vakaus ja talous huolestuttaa. IMF pitää myös Portugalin pankkeja epävakaina.**

Euroalueen inflaatio kohosi tammikuussa lähes tavoitetasolle 2 prosenttiin, mutta EKP piti ohjauksen ennallaan nollassa.

Britanniassa pääministeri sai parlamentilta valtuudet neuvotella vapaasti EU:sta eroamisen ehtoista. Sopimus tulee kuitenkin hyväksyttäväksi parlamentilla.

● **USA:n keskuspankki FED nosti ohjaukorkoaan odotetusti 0,25 prosenttiyksiköä. Sitä odotettiin koska talous kasvaa ja ennakoivat indikaattorit sekä pörssikurssit kohoavat. Dollarin eurokurssi on vähän päälle yksi, mihin se vahvistui edellisen koronaston jälkeen.**

● **Suomessa kasvu on vahvistunut viennin takkuilusta huolimatta. Vuoden lopussa kasvu tyssäsi, mutta EK:n helmikuun suhdannebarometri ennakoii maltillisen kasvun jatkumista. Vallitseva suhdannetilanne on kohentunut, mutta on edelleen alle normaalin rakennusaine- ja kemianteollisuutta lukuun ottamatta.**

Polemiikki USA:n presidentin toimista on jatkunut vilkkaana viranhoidon alusta lähtien. Virkanimityksiä on kritisoitu ja moni niistä on jäänyt toteutumattakin.

Presidentti on päättänyt jättää vahvistamatta Tyynenmeren vapaakauppasopimuksen ja aloittaa Pohjois-Amerikan vastaavan sopimuksen muokkaamiseen tähtäävät neuvottelut. Myös päätös rakentaa muuri Meksikon vastaiselle rajalle on tehty, vaikka sen rahoitus on vielä täysin auki. Asialistalla on lisäksi yrittäjäverojen alentamista, valtion sääntelyn vähentämistä ja tuontitullien säätämistä.

Kansainvälinen kauppa takeltelee ilman USA:n protektionismiakin, mutta tärkeät kotimarkkinat vetävät ja talousindikaattorit kertovat luottamuksesta. Trumpin esitysten vaikutus talouteen on toistaiseksi ollut myönteinen. Haittoja il-

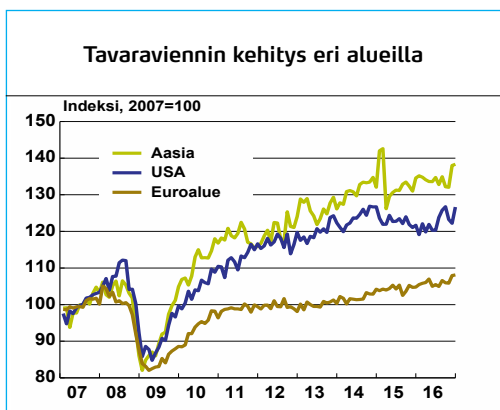
maantunee ennen pitkää hänen toimintaansa leimaavan epävarmuuden vuoksi.

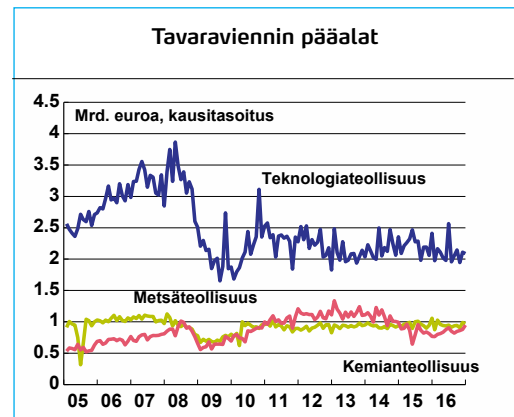
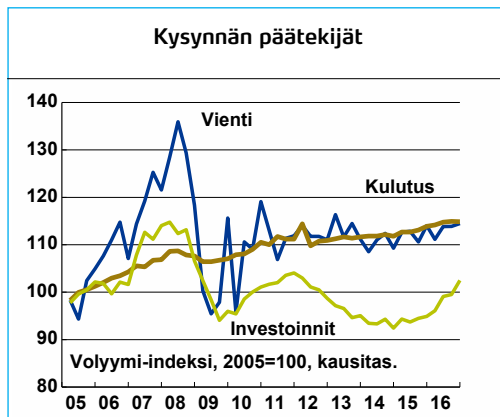
USA:n bkt:n kasvu hidastui vuoden lopulla ennakkotietojen mukaan. Syksyllä kasvu oli vahvaa ja tilastolukuja tarkistettiin ylöspäin. Teollisuustuotanto ja vienti lisääntyivät. Kasvua oli Aasiankin viennissä, mikä herättää toiveita yleisemmästä kaupan elpymisestä.

Euroalueen bkt kasvaa vakaasti, pääasiassa kotimarkkinoiden vetämänä. Kansainvälisen kaupan jähmeys vie vauhtia EU:n vienniltä ja teollisuustuotannolta. Brexit huolettaa yhteisöä, mutta trumpismin tapaan se ei ole aiheuttanut taloudelle välitöntä haittaa. Skotlannissa harkitaan uutta äänestystä itsenäistymisestä. Epävarmuus ei ole heikentänyt odotuksia, mutta helmikuussa kuluttajien luottamus laski vähän.

Venäjän bkt väheni viime vuonna ennakkotietojen mukaan vain 0,25 % vuodesta 2015. Kulutus väheni 5 %, mutta vienti lisääntyi 2 % lähinnä öljyn kalistumisen ansiosta. Sillä on Venäjän tavaraviennistä noin 60 prosentin osuus.

Kiinan bkt kasvoi 6,7 % viime vuonna. Ennusteissa kasvu on vuosina 2017-2018 edelleen 6-7 % tasoa. Investoinnit ulkomaille nousivat 170 mrd. dollariin v. 2016, missä oli kasvua peräti 40 %.

Kokonaistuotannon kehitys on tilastokorjausten myötä parantunut selvästi. Viime vuoden loppu oli vaisu, mutta ennakkotiedot tammikuun kehityksestä jälleen hyvät. Yleisvaikutelman perusteella vaikuttaa siltä, että talouden elpyminen jatkuu. Se on ollut kulutus- ja investointikysynnän varassa, mutta ennusteiden mukaan vientikin elpyy. Kotimarkkinoilla kasvu tasaantuu kotitalouksien heikon ostovoimakkehityksen ja investointisyklin kypsymisen myötä.

Asuntorakentamisessa nopein nousu on ohi. Rakennustoiminta on edelleen vilkasta, mutta uusia kerrostalohankkeita ei käynnisty kuluvana vuonna enää entiseen malliin. Rakentamista pitävät yllä myös teollisuuden investoinnit.

EK:n investointitiedustelussa metsäteollisuuden investoinnit vähenevät ennätysvuodesta 2016, mutta teknologia- ja kemianteollisuudessa investointien arvo kasvaa suunnitelmien mukaan edelleen. Suunnitelmien mukaan koko teollisuuden kiinteät investoinnit lisääntyvät selvästi. Myös kiinteiden ja T&K - investointien yhteissumma kasvaa edelleen v. 2017.

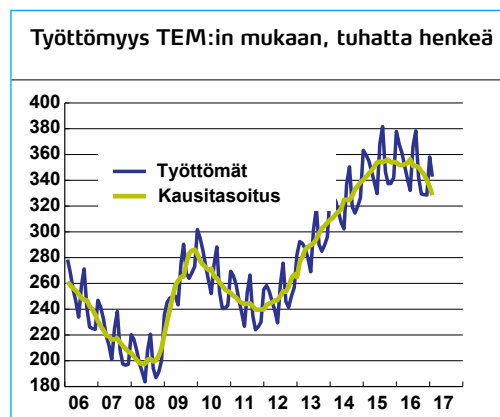
Teollisuustuotanto elpyi hiljalleen viime vuoden aikana. Tuotannon vo-

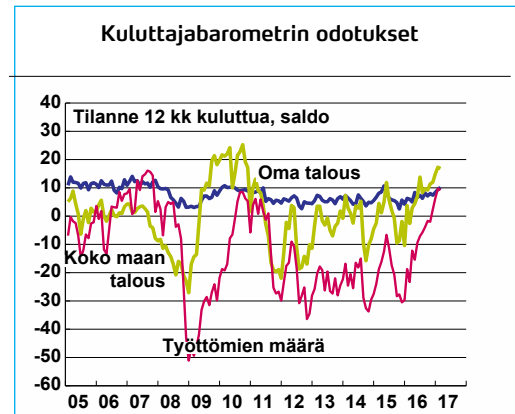
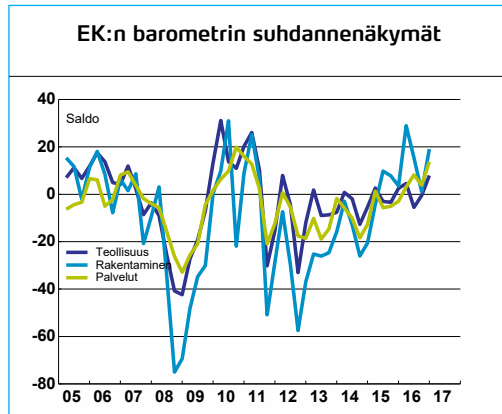
lyymi-indeksin mukaan kasvua edellisvuodesta kertyi 2 % v. 2016. Vauhtia antoi erityisesti metalliteollisuus, jossa kasvua oli yli 3 % edellisvuodesta. Pois lukien elektroniikka- ja sähköteollisuus, lisäys oli 5 %. Alatoimialoista nopein kasvu oli kulkuneuvojen valmistuksessa (8 %). Metsäteollisuuden kasvu jäi alle 1 %:n, mutta kemianteollisuus ylsi 4 %:iin.

Vienti ei ole juuri elpynyt, mutta ennakkotiedon mukaan vienti lisääntyi tammikuussa peräti 27 % edellisvuodesta. Suurta muutosta selittää laivatoimitus, mutta myös edellisvuoden hyvin heikko vertailutaso. Tavanomaisempaan vertailukuukauteen nähden vuosimuutos olisi Tullin arviomukaan jäänyt lähelle nollaa.

Joulukuun toimialatiedoissa useimmat alat ovat vielä edellisvuoteen nähden miinuksella, vaikka tilanne on lieventynyt vuoden loppua kohti. Kulkuneuvojen viennissäkin tilanne on näin, mutta asia korjaantuu, kun uusien automallien tuotanto alkaa. Muiden kulkuneuvojen vienti lisääntyi vuositasolla noin 10 % laivatoimitusten ansiosta.

Työttömyys on viime vuoden mitaan alentunut, mutta Tilastokeskuksen tilastoissa se on viime kuukausina taas lisääntynyt. Myös työllisyys on alentunut. Kausitasoitettu työttömyysaste oli tammikuussa noin 9 %. TEM:in tilastossa työttömien määrä on suurempi, mutta vähentyminen on jatkunut vakaasti jo pidemmän aikaa.

EK:n suhdannekyselyt helmikuulta enteilevät kasvun jatkuvan, mutta eivät lupaa erityistä käännettä suhdanteisiin. Näkymät ovat rakentamisessa ja palveluissa paremmat kuin teollisuudessa. Pääsääntöisesti sekä suhdannetilannetta että suhdannenäkymiä luonnehditaan eri sektoreilla ainakin jonkin verran aiempaa myönteisemmiksi. Kaupan, liikenteen ja erityisesti rahoituksen odotukset olivat muuta palvelusektoria heikompia. Teollisuudessa arviot olivat aiempaa myönteisempiä, mutta paperiteollisuudessa näkymät jäivät varovaisiksi.

Teollisuudessa tilauskanta on selvästi alle normaalin, mutta suhdannetilanne jo lähellä normaalia. Elintarvikke- ja kemianteollisuudessa tilauskanta on keskimääräisellä tasolla. Rakennustuoteteollisuudessa normaali taso jo ylittyi, vaikka itse rakentamisessa tilauskanta on edelleen alle normaalin. Henkilöstömääriin odotettiin hiukan lisäämistä rakentamisessa, rakennustuote- ja elintarviketeollisuudessa sekä tieto- ja viestintäpalveluissa.

Kuluttajien luottamus on vahvala tasolla. Viimeisten 20 vuoden aikana se pistäytyi hiukan korkeammalla vain vuosina 2000 ja 2010. Nostetta syntyy erityisesti säästämis- ja lainanottohalukkuuteen liittyvistä kysymyksistä. Arviot maan ja oman ta-

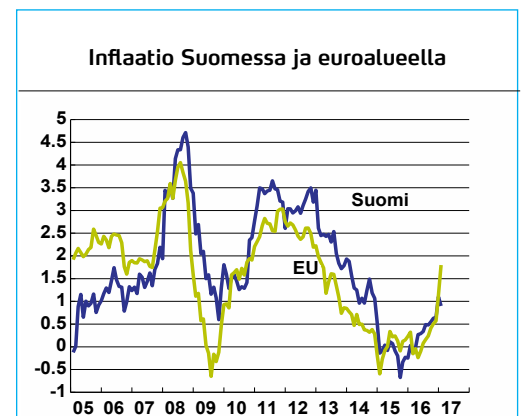
louden kehityksestä tai työllisyydestä ovat myös vahvalla tasolla.

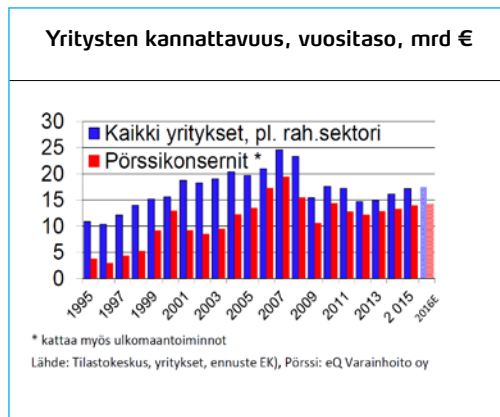
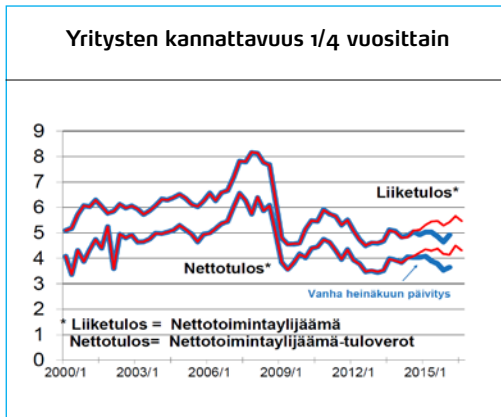
Inflaatio on kuluvan vuoden aikana edelleen hieman kohonnut, tammikuun luku oli 0,8 %. Joulukuussa inflaatio ehti käydä prosentin tasolla. Eniten sitä ovat kohottaneet energian hinnan nousu, ajoneuvoverot, tupakan ja sähkön kallistuminen.

Inflaatio on ollut lähes samaa tasoa kuin EU:ssa tai euroalueella keskimäärin, mutta nyt harmonisoitu inflaatio on jälleen EU-alueella kiihtynyt nopeammaksi. Euroalueella inflaatio oli tammikuussa 1,8 %. Siihenkin vaikutti eniten energian hinta.

Energian ohella nousevat vähintään samaa vauhtia myös teollisuusraaka-

aineiden hinnat. Raakaöljyn hinta on vähän alle 60 dollaria barrelilta. Metalleista kallistuvat erityisesti sinkki, lyijy ja tina. Alumiini, kupari ja vähän kauempana nikkeli, tulevat perässä. Maatalouden raaka-aineet eivät ole laskeneet yhtä alas, jolloin nousu on myös hitaampaa.

Yritysten kannattavuus on muuttunut useaan otteeseen tilastojen tarkistuksissa. Vielä kesällä kehitys oli aivan erilainen (heinäkuun päivitys). Viime vuosi pysyi nyt ennallaan, mutta viime kesän nousua leikattiin ja uusi tieto syksystä oli kausitasoitettuna kesää heikompi. Kannattavuuskehitystä voi silti pitää hyvänä, kun liikevaihtokaan ei ole kasvanut.

Kuluvan vuoden osalta syyskuun tilaston lukuja leikattiin vähän pienemmiksi, kuten ounastelin etukäteenkin. Yleisen suhdannekehityksen perusteella voi olettaa, että vuoden loppu olisi edelleen kohtalainen ja koko vuonna 2016 kannattavuus paransi ehkä noin prosentin viime vuodesta. Kannattavuus kohentuisi v. 2016 hiukan vähemmän kuin pörssiyrityksiä, mutta se kehittyisi edelleen parempaan suuntaan.

Liikevoitto jäi pörssiyrityksiä kuluvan vuoden alussa lähes 12 % edellisvuodesta, mutta sen jälkeen tilanne kohentui. Koko vuoden nettotuloksen ennustetaan yltävän 2 prosentin kasvuun edellisvuodesta. Viime vuonna nettotulos koheni 6 %.

Suhdannelaitosten ennusteet perustuvat melko erilaisiin tilastollisiin kehityksiin julkaisuajankohdasta riippuen. Kotimarkkinoiden elpyminen on jatkunut varsin vakaana, mutta vienti ei ole elpynyt ja sen kasvunennusteet ovat 1-3 % tasolla. Bkt:n kasvu lopahti vuoden lopussa, mutta se tieto ehti vain Aktian ennusteeseen.

Aktia ennusti 1,4 % vuosille 2016 ja 2017. Korkein ennuste on OP:n tammiukuulta, missä bkt:n kasvua luvataan 1,7 % vuodelle 2016 ja 1,8 % vuodelle 2017. Ennusteet ovat pääsääntöisesti uusien julkistuksien myötä parantuneet, mutta vielä joulukuussa VM:llä ja Nordealla kasvu vuodelle 2017 oli vain prosentin tasoa.

Keskeiset ennusteluvut
 Ennakkoluvut 2015 Tilastokeskus / Ennusteet, Euroopan Komissio: Helmikuu 2017

	2015*	Vuosi muutos, %		
		2016**	2017**	2018**
Bkt, volyyymi.....	0,3	1,6	1,2	1,5
Vienti, volyyymi.....	2,0	0,8	2,0	3,3
Tuonti, volyyymi.....	3,1	1,3	1,5	2,5
Yksityinen kulutus, volyyymi.....	1,5	2,0	1,2	1,3
Investoinnit, volyyymi.....	1,0	5,2	2,0	2,5
Kuluttajahinnat.....	-0,2	0,4	1,5	1,2
Ansiotasoindeksi.....	1,2	1,2	-0,8	1,2
Tasot ja asteet				
Työttömyysaste, %.....	9,4	8,8	8,6	8,3
Työllisyysaste, %	68,1	68,7	69,5	70,3
Vaihtotase, % - BKT:sta	-0,7	-0,5	-0,6	-0,5
Jul.yhteisöjen jäämä, % BKT:sta	-2,7	-2,2	-2,3	-1,8

Elinkeinoelämän keskusliitto EK
 PL 30 (Eteläranta 10), 00131 Helsinki
 Puhelin 09 420 20 • Faksi 09 4202 2299
 www.ek.fi

Lisätietoja
 Ekonomisti Juha Vartia
 Puh. 09 4202 2603
 etunimi.sukunimi@ek.fi